

ת"פ 4913/07/16 - מדינת ישראל נגד אנסטס זילברשטיין (עציר) - הובא

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
ת"פ 4913-07-16 מדינת ישראל נ' זילברשטיין(עציר)

בפני
בעניין: כבוד השופטת דנה מרשק מרום
מדינת ישראל - באמצעות פמ"מ וע"י עו"ד
מיטל אילן

המאשימה

נגד
אנסטס זילברשטיין (עציר) - הובא וע"י עו"ד
שלומציון גבאי-מנדלמן

הנאשם

גזר דין

כתב-האישום

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן בשנית, במסגרת הסדר דיוני, בעבירות של **חבלה חמורה בנסיבות מחמירות** לפי סעיף 333 בנסיבות סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק העונשין"), **פציעה בנסיבות מחמירות** לפי סעיף 334 בנסיבות סעיף 335(א)(1) לחוק העונשין, **הצתה** לפי סעיף 448(א) רישא לחוק העונשין, **והיזק בזדון** לפי סעיף 452 לחוק העונשין.

2. כתב-האישום מתאר אירוע שבמרכזו התנהגות אלימה ואכזרית של הנאשם, אשר התרחש ביום 26.6.16, בעת שת' פ' (להלן: "ת") שימש כסגן מנהל סופר "ינות ביתן" בראשון לציון (להלן: "החנות"), וא' י' (להלן: "א") כעובד ניקיון בחנות.

אין היכרות מוקדמת בין הנאשם לבין ת' וא'.

ביום האירוע, בשעה 16:45 לערך, נכנס הנאשם לחנות כשהוא אוחז במברגה, אשר קצה ראשה עשוי ברזל מחודד (להלן: "הביט").

הנאשם נכנס למחסן החנות וסגר אחריו את הדלת, ניגש לא' אשר שהה אותה עת במחסן, והיכה אותו באמצעות המברגה בלחיו השמאלית.

בהמשך עלה הנאשם לקומה השניה, בה ממוקמים משרדי החנות. הנאשם הלך לאורך המסדרון, ניסה לפתוח את אחת הדלתות שהייתה נעולה, ופתח את דלת חדר השירותים שהיה ריק מאדם. מיד לאחר מכן נכנס הנאשם למשרד הממוקם בצמוד לחדר השירותים (להלן: "המשרד"), שם ישב באותה עת ת' מאחורי שולחן ושוחח בטלפון.

הנאשם ניגש לת' והיכה בראשו פעמיים באמצעות המברגה.

מיד לאחר מכן, הפעיל את המברגה וקדח באמצעות הביט בעינו השמאלית של ת', בעוד המברגה פועלת.

ת' ניסה להתגונן באמצעות ידי, אך הנאשם לא חדל ממעשיו והמשיך לנסות ולפגוע בגופו של ת' באמצעות המברגה, תוך שהוא נוגע בגבו באמצעותה.

ת' קם ממקומו והלך אל עבר דלת המשרד על מנת להימלט מהנאשם, אולם הנאשם הלך אחריו והמשיך בניסיונותיו לפגוע בו. לבסוף הצליח להיחלץ מהנאשם וברח מהמשרד.

הנאשם יצא מהמשרד, ולאחר שראה שת' ברח, חזר למשרד וסגר את הדלת.

בהמשך, עלה הנאשם על השולחן שנמצא במשרד ונתלה עם גופו על התקרה הצפה, עד שהביא לקריסה של חלק מהתקרה. הנאשם נפל מהתקרה, התיישב על כיסאו של ת' ודחף את השולחן עד לחסימת דלת הכניסה למשרד. לאחר מכן הצית, באמצעות מצת, ניירות אשר היו על השולחן, כאשר הניירות התלקחו, בערו וגרמו לעשן.

הנאשם חדל ממעשיו רק לאחר שהגיעו למקום שוטרים באקדחים שלופים והורו לו לחדול ממעשיו, והם כיבו את הניירות הבעורים.

כתוצאה ממעשי הנאשם נגרמו לת' חתך באורך של 1 ס"מ בראשו, לצרציה מערבת דרכי דמעות עליונים בעין שמאל, חבלה חודרת סמוך לעין שמאל ושברים מרוסקים ברצפת העין. ת' אושפז בבית חולים למשך 3 ימים, ובמהלך אשפוזו עבר ניתוח בהרדמה כללית לצורך שחזור דרכי הדמעות. במהלך הניתוח נצפו קרעים על העפעף העליון החודרים את כל עובי העפעף, עם קרע בדרכי הדמעות וכן קרע בלחמית מדיאלית וקרונל עם חשיפת הארובה.

כתוצאה ממעשי הנאשם נגרם לא' חתך באורך 5 ס"מ בלחיו השמאלית.

3. הכרעת-דין ראשונה ניתנה על בסיס הודאת הנאשם בכתב-אישום מתוקן ביום 29.11.16, וטעוניה לעונש שכללו הבאת ראיות לעונש נשמעו לראשונה ביום 25.12.16. על רקע בקשה של הסיניגוריה הציבורית, נדחה מתן גזר-הדין, כשבהמשך, בעקבות הידברות בין עו"ד גבאי-מנדלמן לפרקליטות, הוצגה הסכמה לפיה תבוטל הכרעת-דין, גובש נוסח מתוקן בשנית של כתב-האישום בו הודה הנאשם, וניתנה הכרעת-דין שניה על-ידי ביום 4.4.17, כשהנאשם הורשע בעבירות שפורטו לעיל. ביום 20.7.17 התקיימה ישיבה לשמיעת עדותו של מומחה מטעם ההגנה, ד"ר פוקס, לעניין מצבו הנפשי של הנאשם

בעת ביצוע העבירות, והטענות לעונש נשמעו בשנית ביום 10.9.17.

ראיות לעונש

ראיות מטעם התביעה

4. ת' הקורבן העיקרי למעשיו של הנאשם, התייצב בבית-המשפט בישיבת יום 25.12.16 ותיאר כי סבר שהנאשם נכנס למשרדו על-מנת לתקן משהו, שכן הוא הגיע עם מברגה והתקרב אליו; המברגה פעלה בזמן שנכנסה לו לעין, ובנוסף, הנאשם פגע בו בראש עם הפלסטיק של המברגה. הוא אושפז למשך כשבוע בבית-החולים, סבל מ"כאבי תופת", עבר ניתוח של דרכי הדמעות ועד היום יש לו צינורית בעין.

ת' תיאר, כי איבד את ראייתו למשך כשעה, היה משוכנע שעינו יצאה ממקומה, ועד לעת הזו סובל מחרדות, גם כשהוא הולך לתומו ברחוב. לאחר שחזר לעבודה, לא היה מסוגל לעלות למשרד. היה בטיפול פסיכיאטרי שלא הועיל לו, בהמשך פוטר על רקע ירידת כושר העבודה שלו, הוא עבר להתגורר עם אימו וחיפש עבודה. להערכתו, הצלקות הנפשיות והחרדות היומיומיות עוד ילוו אותו זמן רב, כשעד היום הוא אינו מבין מדוע הנאשם פגע בו. בישיבת הטענות לעונש האחרונה עודכנתי, כי ת' מצא עבודה כטכנאי בחברת תקשורת.

5. בנוסף, בשתי ישיבות הטענות לעונש, הוצג לפניי סרטון אשר תיעד את האירוע המחריד שהתרחש כלפי ת' במשרדו וכן את התנהלות הנאשם עד להגעת השוטרים.

ראיות מטעם ההגנה

6. בישיבת יום 25.12.16 העידה אמו של הנאשם, הגב' נהירה ורטניאן, שהיא אם לארבעה, נמצאת בארץ כמעט 20 שנים לאחר שעלתה מארמניה. מסרה, שהמקרה שאירע עם בנה הוא יוצא דופן וכל המשפחה בהלם, שכן בנה הוא אדם טוב לב, וכנראה ששתיית אלכוהול היא ההסבר להתנהגותו החרגה. אימו של הנאשם התנצלה על מעשי בנה בפני המתלון ומשפחתו וכן ביקשה את רחמי בית-המשפט על-מנת שבנה לא ייכנס "לבור עמוק יותר".

7. אחותו של הנאשם, גב' רימה זילברשטיין, גם היא ביקשה להתנצל על מעשי אחיה, ופנתה למתלון בהסבר כי "נכנס שד" בנאשם. להערכתה, גם הנאשם סובל מדי יום, מבין שעשה טעות ומכה על חטא, אך עד היום אין הסבר למעשיו התמוהים שהם כה חריגים להתנהלותו עד ליום האירוע.

טיעוני הצדדים

8. כאמור, הטיעונים לעונש נשמעו בשנית בישיבת יום 10.9.17. ב"כ המאשימה פירטה את עובדות האירוע וטענה כי צפייה בסרטון מעלה, שהנאשם פועל בצורה מתוכננת, נראה כפועל שהגיע לתקן דבר-מה במשרד, הסיט מבטו מהמתלונן, ובהפתעה התנפל עליו והיכה אותו בראשו, ובעוד המברגה פועלת, קדח לת' בעינו השמאלית. מדובר בסרט אימה של ממש, כשמעדותו של ת' עולות מסכת חייו הלא פשוטה מאז הפציעה, והפגיעות הפיזיות והנפשיות אותן חווה עד היום.

ב"כ המאשימה הפנתה לחוות הדעת הפסיכיאטריות שהוגשו מטעם התביעה וההגנה (אליהן אתייחס בהמשך) ולחקירת מומחה ההגנה, כאשר המכלול מעלה באופן ברור שמעשי הנאשם היו פועל יוצא של שתיית אלכוהול ושל הרעלה עצמית רצונית, ועל כן יש לדחות את טענת ההגנה בדבר קרבה לסייג כמשמעותו בסעיף 40ט'א(9) לחוק העונשין. לגישה, השימוש באלכוהול ושכרות הנאשם מהווים דווקא נסיבה לחומרה.

באשר לנסיבות ביצוע העבירות הדגישה, כי הנאשם פגע בשני קורבנות, תקף אותם ללא סיבה ובצורה אכזרית, ולא יכולה להיות מחלוקת שהפגיעה בת' היא המרכזית, הקשה והבלתי נתפסת. פוטנציאל הפגיעה הוא קטלני, שכן הפעלת המברגה יכולה הייתה לסיים את חייו. המברגה במקרה זה הייתה בבחינת כלי נשק, והשימוש בה מהווה נסיבה ייחודית לחומרה. ב"כ המאשימה הדגישה את הפגיעות הפיזיות והנפשיות שנגרמו לת' כתוצאה ממעשי הנאשם אשר החדיר מברגה לעינו.

ב"כ המאשימה עתרה למתחם ענישה שנע בין 5 ל- 10 שנות מאסר, ולאור נסיבות המקרה הייחודיות ומכלול העבירות, טענה כי יש למקם את העונש ברף העליון. בנוסף, עתרה להשית מאסר על תנאי, קנס ופיצוי למתלוננים.

9. הסניגורית ביקשה לשכנע, כי המדובר במקרה יוצא דופן, שכן נאשם כבן 37, ללא עבר פלילי ובלי רקע קודם של אלימות נכנס למקום שאינו מכיר, בלי תכנון מוקדם ובלי היכרות מוקדמת, ופוגע בשני אנשים, כשקדמה לכך שתיית אלכוהול.

הסניגורית תיארה את נסיבות ההצתה וביקשה לשכנע כי המדובר בהצתה מינורית של ניירות המשרד. באשר לאירוע האלימות כלפי ת' הפנתה למסמך מבית החולים ממנו עולה שהפגיעה היא בסמוך לעינו השמאלית ואין פגיעה בחדות הראיה.

לגישת הסניגורית, שיטת המשפט מתקשה לקבל אירוע שאין לו סיבה הנראית לעין ועל כן, על בסיס הראיות שהוגשו בהסכמה וחוות-דעת מומחה ההגנה עתרה לקבוע, כי הנאשם הגיע למצב פסיכוטי על רקע הרעלת אלכוהול, המבסס כי פעל בקרבה לסייג לאחריות הפלילית.

באשר לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות נטען, כי הנאשם הודה ונטל אחריות על מעשיו, הוא נעדר עבר פלילי, שירת שירות צבאי מלא כנהג ועבד באופן מסודר במשך השנים. הסניגורית עתרה לכך שרף הענישה לא יעלה על 3 שנות מאסר.

10. הנאשם מסר את דבריו בשתי ישיבות הטיעונים לעונש. בין השאר, פנה למתלונן ומסר שהוא מצטער על מעשיו וכי מעולם לא התכוון לפגוע בו. בישיבה האחרונה, כשצפה בסרטון, זיהה את עצמו כמי שמבצע את המעשה האכזרי, אך טען כי אינו זוכר או מאמין שיש ביכולתו לפגוע כך באדם. עם זאת, הוא מודה במעשיו ומבין שעליו לשלם מחיר בגין ביצועם.

דין והכרעה

11. בהתאם להוראות תיקון 113 לחוק העונשין בסעיף 40ג(א), לצורך קביעת מתחם העונש ההולם יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

12. הנאשם במעשיו פגע בשלמות גופם של קרובות מעשיו, וכן ערער את תחושת הבטחון האישי שלהם, כשהדברים אמורים ביתר שאת ועלו באופן ברור בעדותו של ת'. הפגיעה בערכים המוגנים היא בעוצמה גבוהה ביותר, בעיקר לאור נסיבות האלימות החריגה בחומרתה כלפי ת'. התנפלותו המפתיעה של הנאשם על אדם לא מוכר לו, והשימוש במברגה פועלת לצורך פגיעה בעינו של הקורבן מעניקים נופך של אכזריות ותחושה מצמררת של מערכה מתוך סרט אימה.

13. באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות, לפי סעיף 40ט(א) לחוק העונשין ייאמר, כי כתב-האישום מתאר פרץ אלימות של הנאשם כלפי שני קרובות. הנאשם הגיע לחנות מצויד במברגה, והחל להכות באמצעותה בעובד נקיון במקום. משם, כפי שניתן לצפות בסרטון, הנאשם "צד" את קורבנו הבא, ונכנס לחדרו של ת'. במהלך מניפולטיבי, ניסה להערים על ת' כאילו הוא הגיע לעבוד במקום, ולפתע, התנפל עליו ללא סיבה, והחדיר את ביט המברגה לעינו בעוד המברגה פועלת. לאחר שת' נמלט באימה מהמקום, המשיך הנאשם בדפוס התנהגות חריג, גרם לקריסת התקרה, חסם את המשרד בשולחן והחל להצית ניירות. עסקינן באירוע מתגלגל, אשר נפסק רק עם הגעת השוטרים.

ת' הוא שספג, מטבע הדברים, את הפגיעות הפיסיקות והנפשיות שהוכחו במסמכים ובעדותו. הוא תיאר את הטיפולים המתמשכים שנזקק בעינו, ובעיקר ניתן היה להתרשם כיצד האירוע הותיר בו צלקות נפשיות וגרם לו לשינוי באורח חייו, כשהוא חי מאז בצל החרדה.

החלת סעיף 40ט(א)(9) - האם הנאשם הוכיח כי פעל בקרבה לסייג לאחריות פלילית?

14. המחלוקת העיקרית בטיעונים לעונש נוגעת לשאלת מצבו הנפשי של הנאשם בשעת האירוע נושא כתב-האישום, על רקע שתיית אלכוהול. לטענת ההגנה, הנאשם סבל מהרעלת אלכוהול פתולוגית, שהביאה אותו למצב פסיכוטי בשעת ביצוע המעשה. לעומתה, טוענת התביעה, כי בעת ביצוע המעשים המתוארים בכתב האישום לא סבל מהפרעה פסיכוטית והתנהגותו הייתה פועל יוצא של שתיית אלכוהול

מופרזת, שהייתה סוג של הרעלה עצמית רצונית, ועל כן אין כל קרבה לסייג המבוסס על קיומה של מחלת נפש בעת ביצוע העבירות.

15. התנהגותו החריגה של הנאשם אכן מעלה סימני שאלה, וככל שההגנה היתה עומדת בנטל המוטל עליה להוכיח נסיבה מקלה זו, היה בה כדי להשליך במישרין לעניין מידת אשמו של הנאשם במסגרת עקרון ההלימה, ובמילותיו של כב' השופט עמית:

"מידת אחריותו המוסרית של העבריין למעשה שביצע נגזרת מגודל הפגיעה בתפיסת המציאות ובמידת השליטה שלו על מעשהו בשל מצבו הנפשי, ובהלימה לכך, על בית המשפט לגזור את עונשו לקולה או לחומרה..." (פסקה 12 לע"פ 10416/07 דולינסקי נגד מדינת ישראל [7.12.09]).

16. יוזכר, כי לא די שהנאשם יעורר ספק סביר בקיומה של נסיבה זו, והרף הנדרש להוכחת קיומה של נסיבה מקלה לפי סעיף 40ט' (א) לחוק העונשין הוא רף ההוכחה הנדרש במשפט אזרחי - קרי, מאזן ההסתברויות, וזאת בהתאם לקבוע בסעיף 40' (ג) לחוק העונשין (ראו גם: ע"פ 7876/15 חמאמרה נגד מדינת ישראל [30.8.17], פסקה 25).

על בסיס המתווה הנורמטיבי הקבוע בחוק, אסקור בקצרה את הראיות העיקריות שהובאו לפניי מטעם ב"כ הצדדים.

17. הנאשם הובא למיון ביום 28.6.16, ומתעודת חדר מיון (נ/1) עולה, כי הנאשם הסביר שלראשונה שתה בחייו בירה עם אחוז אלכוהול גבוה, מבין שפעל תחת השפעת אלכוהול, ולא היה לו מושג שיכול לפגוע כך בבני אדם. עוד מסר אז הנאשם, שהשתמש באלכוהול בצורה לא תדירה, לעתים אחת לחודש ולעתים בנסיבות חברתיות.

הנאשם ציין שאינו זוכר חלק מהאירוע, ובבדיקה עלה שיש לו רגשי אשמה ויכולת לקבל אחריות על האירוע.

לא נמצאה עדות למצב פסיכוטי או הפרעה אפקטיבית.

18. הנאשם אושפז במחלקה סגורה מיום 5.7.16, עבר בדיקות קליניות והסתכלות. נערכו שתי חוות-דעת מטעם הפסיכיאטרית המחוזית - חוות-דעת של ד"ר שליאפגיקוב מיום 3.8.16 וחוות-דעת משלימה מיום 11.9.16 - ת/1. ב"כ המאשימה מבקשת לאמץ את האמור בחוות-דעת אלו, השוללות אפשרות של קרבה לסייג כנטען על-ידי ההגנה.

מהמידע שמסר הנאשם לפסיכיאטרית עולה, כי דיווח על שימוש בעבר בחשיש וגראס, וכי הוא שותה אלכוהול מגיל ההתבגרות. בשנים האחרונות הגביר את צריכת המשקאות החריפים, ומסוגל לשתות בקבוק קוניאק במשך

יממה ולהוסיף בירות. מספר פעמים בחייו השתכר עד כדי כך שלא היה מסוגל לעמוד על רגליו, ולמחרת לא זכר מה קרה ביום שלפני כן. הפסיכיאטרית היתה ערה לכך, שבמיון מסר כי לראשונה בחייו שתה סוג בירה עם אחוז אלכוהול גבוה, 8.8% בכמות של 5 פחיות, וכי באותה בדיקה לא היתה עדות לסימנים פסיכויים.

בהתייחס לעבירות המיוחסות לו מסר שבמהלך החודשים שקדמו לאירוע, לעתים שתה אלכוהול בכמויות מופרזות, וכי אלכוהול נותן לו תחושת אופוריה. ביום האירוע הגיע למקום עבודתו באוטובוס בשעה 6 בבוקר, לקראת השעה 11 התברר שאין עבודה, החליט לנסוע לראשון לציון, קנה שישית בירות ושתה בדרך.

מסר שאינו זוכר איך הגיע לראשון לציון ומדוע ניגש לסופר. לא זוכר את האירועים שהתרחשו לאחר כניסתו לסופר ויודע עליהם מסרטון שצפה בו. לדבריו "התעורר" רק בזמן החקירה במשטרה. נשאל מדוע בחקירה השניה אמר כי הוא שומר על זכות השתיקה, והשיב שהיה צריך זמן כדי להבין מה קרה.

במהלך אשפוזו לא נצפו סימני גמילה מאלכוהול. הנאשם הסביר את התנהגותו טרם המעצר בשתיית אלכוהול והביע חרטה על כך שפגע באדם.

צוין כי מבדיקה לבדיקה שינה במקצת את גרסתו ביחס לאיבוד זיכרון טרם האירוע ובמהלכו. באחת מהבדיקות טען כי זוכר רק שירד מהאוטובוס. בבדיקה אחרת מסר כי זוכר איך נכנס לחנות. דבר דומה היה ביחס ל"התעוררות" לאחר האירוע, כאשר בבדיקה אחת מסר כי התעורר רק במשטרה, ובבדיקה אחרת מסר שהוא זוכר כיצד אזקו אותו.

ד"ר שליאפגיקוב צפתה בסרטון האירוע, ותיארה, כי הנאשם נראה כאדם רדוף מטרה, אמנם מתנדנד, כששני אירועי התקיפה התרחשו ללא התגרות או מגע קודם עם הקרבנות. לאחר התקיפה השנייה והניסיון לעלות לגג, נראה הנאשם כבד ומסורבל בתנועותיו, על סף הירדמות. נחקר לראשונה כשעה לאחר האירוע, היה עם ריח אלכוהול, לעתים מלמל משהו לא ברור, אם כי ענה לשאלות החוקר. המומחית ציינה, כי מתשובותיו בחקירות ניתן להבין כי זוכר באופן חלקי את מה שקרה.

מהתנהגותו שצולמה בסופר ניתן להתרשם שהנאשם היה בגילופין. במהלך החקירות לא נאמר על ידו כל דבר שהצביע על קיום הפרעות פסיכיות, כגון הפרעות במהלך החשיבה, מחשבות שווא או הזיות.

מסקנות חוות-הדעת מיום 3.8.16 הן, כי הנאשם משתמש לרעה באלכוהול, צורך משקאות חריפים מזה שנים ויודע מעברו על השפעה אפשרית של אלכוהול על התנהגותו. למרות זאת, טרם האירוע, שתה אלכוהול בכמות גדולה, כשני ליטרים וחצי של בירה.

לאורך אשפוזו לא הייתה עדות לסימנים פסיכויים או אפקטיביים מג'וריים.

עם זאת, לצורך גיבוש הערכה לגבי מצבו הנפשי בעת ביצוע העבירות, הופנה הנאשם לעריכת מבחנים פסיכודיאגנוסטיים.

19. חוות הדעת הפסיכיאטרית הסופית מיום 11.9.16 (ת/1) נערכה לאחר קבלת הממצאים הפסיכו-דיאגנוסטיים, כשהתמונה שהתקבלה מהאבחון שנערך לנאשם היא של עולם רגשי סוער יחסית בו חווה

רגשות מורכבים ועזים שאינו מצליח לעבד, להכיל או לשתף בהם. הנאשם משקיע מאמץ פנימי וחיצוני בהתרחקות וניסיון להימנע מהרגשות האמורים, דינמיקה אשר יכולה להוביל אותו בעיתות כעס ועל רקע אישיותי לשיפוט לקוי ולהתפרצויות. נראה כי דפוסי ההתנהגות האמורה מלווים את הנאשם בתקופה האחרונה.

מסקנות המומחית הן, כי הנאשם כשיר לעמוד לדין; סובל מהפרעת אישיות לא ספציפית עם קווים גבוליים והימנעוטיים ומהתמכרות לאלכוהול.

בעת ביצוע המעשים המתוארים בכתב האישום לא סבל מהפרעה פסיכוטית או אפקטיבית מג'ורית. התנהגותו בעת ביצוע העבירות הייתה פועל יוצא של שתיית אלכוהול מופרזת, שהייתה סוג של הרעלה עצמית רצונית. בעת שהחליט לשתות אלכוהול בכמות גדולה ידע להבדיל בין טוב לרע ובין מותר לאסור ביחס לסיטואציה. על כן, הנאשם אחראי למעשים שביצע בעקבות השתכרותו.

20. מטעם ההגנה הוגשה חוות-דעת של ד"ר מנדל פוקס מיום 6.3.17 (נ/2).

ד"ר פוקס שימש כפסיכיאטר מחוזי אזורי של מחוז הדרום משנת 1997 ועד לשנת 2014.

חוות-הדעת מבוססת על בדיקה שערך לנאשם ביום 8.2.17. הנאשם מסר לו, כי אינו זוכר את המעשים המיוחסים לו בכתב האישום, הוא מגלה חרטה ורגשי אשם באשר למעשיו, עם הרגשה פנימית קשה ולא טובה על כך שפגע קשות באדם. עוד צוין כי הוא עסוק באופן כפיייתי עם המחשבה שפגע באנשים, אינו מבין ואינו יכול להסביר את מעשיו באירוע. טוען שהיה המום כשראה את הסרטון שתיעד את האירוע ואת התוצאות של שימוש בשתייה, למרות שלא בכמות גדולה.

ד"ר פוקס ציין, כי במשטרה הנאשם מסר כי זוכר חלקית את האירוע.

מהמסקנות עולה כי הנאשם לא סבל ואינו סובל ממחלת נפש, ומעשיו באירוע לא נבעו ממצב פסיכוטי כתוצאה ממחלת נפש. שימושו ארוך הטווח באלכוהול היה בשליטה, כאשר הוא שתה לאחר שעות העבודה והמשיך לתפקד בצורה סבירה. עבד במשך שנים כנהג משאית ולא נמצא נוהג בשכרות.

האבחונים הפסיכודיאגנוסטיים אף הם אינם מצביעים על מחלת נפש, אך מתוארות תופעות דיכאוניות והנאשם אובחן כלוקה בדיסטימיה (הפרעה דיכאונית).

להערכתו, מדובר במקרה של מצב חריג אצל הנבדק, שבו לאחר שתייה של מספר פחיות בירה (לא בשתייה חריפה עם אחוזי אלכוהול גבוהים, ולא בכמויות מופרזות), נכנס למצב של "שכרות פתולוגית", שהתבטאה בהתנהגות מוזרה, פסיכוטית כפי שנראה בסרטון, כאשר הנאשם טיפס על התקרה, התנהג בצורה אלימה פיזית ללא כל התגרות בו, ושכחה מלאה של האירוע. מצבים אלה תוארו בספרות המקצועית כמצבים חריגים שמתרחשים לאחר שימוש באלכוהול בכמות לא גדולה, כאשר אדם נכנס למצב בלבולי פסיכוטי עם התנהגות אלימה פיזית ושכחה מלאה של האירוע.

אבחנה של שכרות פתולוגית הופיעה עד DSM4 כאבחנה מוגדרת ולאחר מכן כהפרעה בשימוש באלכוהול

הגורמת להפרעה פסיכוטית.

לפי הבנתו, הנאשם שתה ללא כוונה להשתכר 5 פחיות בירה, ללא כוונה לבצע מעשה אלים. ציין שבשימוש באלכוהול בעבר, גם במינונים גבוהים ומופרזים, הנאשם לא ביצע מעשים אלימים, ולכן לא מדובר, לפי הבנתו, ב"הרעלה עצמית".

לאור כל הממצאים שתוארו, קיימת סבירות גדולה שהנבדק היה בעת ביצוע המעשים המיוחסים לו, תחת מצב של "שכרות פתולוגית", המוגדרת בשפה המקצועית IDOSYNCRATIC ALCOHOL INTOXICATION, ולא תחת שכרות רגילה.

קעת הנאשם סובל מהפרעה תגובתית הסתגלותית עם אפיונים דיכאוניים כתוצאה מתגובתו הרגשית למעשיו באירוע. במצבו הנפשי הנוכחי, הנאשם מבין את כתב האישום ואת ההליך המשפטי, וכשיר לעמוד לדין.

21. ביום 20.7.17, ד"ר פוקס העיד בבית-המשפט. הוא הסביר בחקירה ראשית, מהי שכרות פתולוגית לפי ICD - ה: אין המדובר בשכרות רגילה, אלא בתופעה יוצאת דופן, פתולוגית. המדובר במצב נדיר, והוא ציין שראה בחייו שלושה מקרים כאלה (עמ' 23 לפרוט', שורות 23-26).

הוסיף, שכאשר קיבל את החומר וראה את ההיסטוריה של הנאשם, לא היה לו הסבר להתנהגותו האלימה. לא מדובר באלכוהוליסט רגיל. הנאשם התנהג בצורה מאוד מוזרה. הסביר שכיום קיימת אבחנה ב-DSM של מצב פסיכטי כתוצאה משימוש באלכוהול (עמ' 24, שורות 3-7).

העד הסביר, שהנאשם משתמש בכמויות יותר גדולות של אלכוהול, והייתה לו שליטה על השתייה. כך, הוא המשיך לעבוד כל השנים, ולא נמצא אף פעם כשהוא שתוי בעת שנהג, זאת לעומת אלכוהוליסט שאינו מתפקד כלל, שותה כל היום ואינו מסוגל לתפקד. אמר שהנאשם היה שותה, אבל לא הגיע לאבדן שליטה (שם, שורות 17-22). העובדה שלא נצפו תסמיני גמילה במהלך האשפוז מחזקת את השערתו שהנאשם אינו אלכוהוליסט (שם, שורות 25-26).

המומחה הבהיר, כי ברור לו שהנאשם שתה ונכנס למצב של שכרות, והשאלה האם מדובר בשכרות רגילה או פתולוגית ויוצאת דופן (שם, שורות 28-29).

חזר על כך, שלדעתו כל התמונה הקלינית מביאה למסקנה שהאבחנה קרובה יותר לשכרות פתולוגית (שם, שורות 31-32).

22. בחקירה נגדית אישר ד"ר פוקס, כי השתמש באבחנה המופיעה ב-DSM2 ו-3, ואינה מופיעה בגרסאות האחרונות של ה-DSM (4 ו-5), שכן זו השתנתה על רקע הערכות חדשות, כשכיום המונח הוא מצב פסיכטי כתוצאה משימוש באלכוהול (עמ' 25 לפרוט', שורות 5-11). ד"ר פוקס עומת עם הטענה, כי ב-DSM 4 לא מצאו תימוכין לתקף את האבחנה ולכן זו הוצאה. העד השיב שההפרעה מאוד נדירה, והחליטו להגדיר את האבחנה כהפרעה פסיכוטית כתוצאה משימוש באלכוהול (שם, שורות 24-29).

התובעת עימתה את ד"ר פוקס עם נתון לפיו התייעצה עם אנשי מקצוע, ונאמר לה, כי לא אבחנו מקרה אחד כזה. העד הזכיר כי בעת ששימש מנהל מחלקה, אחד המאובחנים הגיע לאשפוז במצב כאמור, וכן כי היו 2 - 3 מקרים נוספים, אך הוא אינו יכול למסור פרטים אודותיהם, שכן חלפו כ - 30 שנים מאז (עמ' 28 לפרו', שורות 2-1).

עוד עימתה אותו התובעת עם הטענה, כי מדובר בדרך כלל על אנשים שהם נאיביים לאלכוהול, או לאנשים שלא השתמשו כלל באלכוהול. העד השיב שחלק מהאנשים היו כאלה שלא שתו, וחלק שתו אבל לא כמויות גדולות וחריפות, וכי אכן בדרך כלל אלה אנשים ששתו אלכוהול במינונים קטנים. הוא אישר, שהנאשם רגיל בשתיית אלכוהול (שם, שורה 22), וכי הוא שותה הרבה ומדי יום (עמ' 29 לפרו', שורה 3).

העד הבהיר, שהיה עליו להסביר מדוע התנהגות כזאת התרחשה אצל הנאשם בפעם הראשונה, כאשר הנאשם שתה כמויות גדולות יותר מבלי שהיו התנהגויות אלימות מעין אלה בעבר. להערכתו, זוהי האבחנה הכי מתאימה שמצא למה שהתרחש. הסביר ש"אין מאה אחוזים בפסיכיאטריה", וזה היה ההסבר היחיד שמצא להתנהגותו של הנאשם (שם, שורות 19-23).

העד הסכים, שייתכן שהאבחנה של מצב פסיכוטי כתוצאה משימוש באלכוהול לפי ה - 4 DSM היא מתאימה יותר, אך הבהיר שאין בכך כדי לשנות את האבחנה, כשבכל מקרה, אין המדובר בהתנהגות רגילה כתוצאה משימוש רגיל בשתייה (עמ' 30, שורות 21-22).

עוד הסביר העד, שלהבנתו במצבים הקודמים הנאשם שתה כמויות הרבה יותר גדולות, והוא לא היה במצב דומה, עם התנהגות שנראית פסיכוטית ועם אלימות כל כך קשה (עמ' 31, שורות 18-21). הוסיף, שייתכן והנאשם היה במצב פסיכוטי מסיבה אחרת, אך להבנתו אין סיבה אחרת חוץ מהשתייה (שם, שורה 24).

לשאלותי הבהיר, כי הוא סבור שהנאשם היה במצב פסיכוטי בשל התנהגותו הביזארית (שם, שורות 25 - 26). עם זאת הסכים, שיש התנהגויות ביזאריות שאין להן הסבר (עמ' 32, שורה 6).

באשר להתנהגות הנאשם הנצפית בסרטון השיב, כי אכן התנהגותו המאורגנת של הנאשם הפתיעה אותו, כשהוא לא נראה שיכור (עמ' 35, שורות 11 - 12), אם כי נצפו התנהגויות חסרות הגיון כמו טיפוס על התקרה.

עוד עומת העד עם הנתון לפיו, בבדיקות שערך הפסיכיאטר המחוזי לנאשם לא היו עדויות להלוסינציות, לדלזיות או למחשבות שווא. העד השיב שהבדיקות נערכו לנאשם יומיים לאחר האירוע, והתקפים כאלה עוברים תוך 12 שעות מקסימום (עמ' 36, שורות 24-26).

ההרעלה הפתולוגית חולפת באופן מיידי, לכן אין מדובר במחלה (שם, שורה 28).

לקראת סיום החקירה הנגדית, לאחר שעומת עם תיאורי מקרה בספרות המקצועית, העד מסר, שהוא בטוח שהנאשם אינו חולה. ידוע לו, שהנאשם שתה באותו היום, אינו יודע כמה ואיזה סוג שתיה, וכי הוא התנהג בצורה ביזארית. אלה העובדות שהיו לפניו, לכן ניסה להסביר את ההתנהגות באמצעות אבחנה שנראתה לו מתאימה, אפילו שאינה מופיעה ב- 4 DSM והלאה (עמ' 37, שורות 7-10).

לשאלת התובעת, לפיה הפרעה פסיכוטית שנגרמת עקב שימוש באלכוהול, צריכה לכלול מחשבות שווא, הזיות,

ואין עדות שהיו כאלה אצל הנאשם, השיב העד כי אינו יודע אם הייתה הזיה כי הנאשם לא סיפר לו על כך (שם, שורות 14-15).

ד"ר פוקס עומת עם תסמינים נוספים המופיעים באבחנה מאוחרת יותר המצויה ב - ICD 10, כשנאמר לו שאף קריטריון אותו הציע בחוות דעתו אינו עולה בתיק. העד השיב שהוא עומד על חוות דעתו, היות ואין לו הסבר אחר וזו הדרך היחידה לאבחן את המקרה (עמ' 38, שורה 28).

23. בישיבת יום 10.9.17 העיד מטעם ההגנה שי ורדי, מעסיקו של הנאשם בארבעת החודשים לפני האירוע. הוא מסר, כי הנאשם תפקד באופן יציב בעבודה, שעות רבות, אין לו מושג מה הרגלי השתיה של הנאשם, כשפעם אחת בלבד ראה את הנאשם שותה לאחר שעות העבודה בעת שהמתין לאוטובוס.

בחקירה נגדית נאמר לו שבמשטרה מסר שלא ראה את הנאשם שיכור בבוקר, אבל שהוא נוטה לשתות. העד הסביר שאנשים, לרבות מעסיקו הקודם, דיברו על כך שהוא נוטה לשתות (עמ' 43 לפרו'), שורות 4-7).

24. ד"ר פוקס הוא אמנם בעל נסיון רב על רקע כהונתו כפסיכיאטר מחוזי, ומראה כי הוא בעל ידע בשיח המשפטי-רפואי. עם זאת, תשובותיו בחקירה הנגדית המחישו את הקושי לקבל את האמור בחוות-דעתו, המתבססת על בדיקה אחת של הנאשם. ד"ר פוקס השתמש באבחנה שאין לה תיקוף כיום, ונראה באופן ברור, כי גיבש את מסקנותיו על רקע הצורך שלו ליתן הסבר להתנהגות הנאשם הנחזית כביזארית. יתרה מכך הוברר, כי המדובר באבחנה נדירה ביותר, הוא לא יכול היה למסור פרטים על המקרים הספורים בהם נתקל מלפני 30 שנה, וכן שוכנעתי כי הוא לא יכול היה לבסס קיומם של הקריטריונים המבססים את האבחנה העכשווית. לכך יש להוסיף, כי התשתית העובדתית עליה התבסס באשר להרגלי השתיה של הנאשם והתנהגותו בחקירה אינה עולה בקנה אחד עם זו שהיתה לפני הפסיכיאטרית המחוזית, שהתבססה על דברי הנאשם במהלך הבדיקות ובחקירתו.

25. חוות-הדעת שהוגשו מטעם הפסיכיאטרית המחוזית מבוססות על בדיקות קליניות חוזרות, תקופת הסתכלות באשפוז, קריאה מדוקדקת של חומר החקירה הרלבנטי, ותוצאות אבחון פסיכו-דיאגנוסטי. אין מחלוקת, שהנאשם הכניס עצמו מרצון למצב של שכרות, ובהינתן מכלול הנתונים, על רקע המסגרת הנורמטיבית שפורטה לעיל, לא ניתן לאמץ את חוות-דעת מומחה ההגנה, כאשר בכל מקרה, המצב הוא שהנאשם לא עמד ברף ההוכחה הנדרש. על כן, אני קובעת, כי הנאשם לא הוכיח קרבה לסייג לאחריות פלילית כקבוע בסעיף 40ט'א(9) לחוק העונשין.

26. קביעה זו עומדת בהלימה גם למדיניות המשפטית הראויה בעניינו של נאשם הנכנס למצב של שכרות מרצון ומבצע עבירות:

"... ידוע כיום כי קיים קשר הדוק בין אלכוהול לאלימות. שורה ארוכה של מחקרים קליניים שנערכו ברחבי העולם מצאו שכיחות גבוהה של שימוש באלכוהול בעת ביצוע עבירות מסוג

התפרעויות, הטרדה ותקיפה מינית, אונס, תקיפות שגרמו לפציעה והריגה, ואפילו רצח (ראו דוח משרד הבריאות בנושא מניעת צריכה מופרזת של אלכוהול, בעמ' 28-30 (נובמבר 2013)). יש בצריכה מופרזת של אלכוהול כדי לפגוע בבוחן המציאות, ביכולת השיפוט והריסון העצמי, ולהוביל באחת וללא כל תכנון לביצוע עבירות חמורות...

מן האמור מתחייב כי עובדת היותו של אדם תחת השפעה של אלכוהול בעת ביצוע עבירה, שעה שנכנס במודעות למצב השכרות, אינה מהווה "קרבה לסייג לאחריות פלילית" כאמור בסעיף 40ט(א)(9) לחוק העונשין, וגם לא נסיבה מקלה אחרת. שאם לא נאמר כן, נמצאנו מעודדים שימוש מופרז באלכוהול, על ידי מתן הקלות למעשים אסורים שבוצעו בחסותו של משקה זה. לא זו היתה כוונתו של המחוקק (ראו: ע"פ 6001/13 קסה נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] בפסקה 10 (29.1.2014)). תכליתו של סעיף 34ט לחוק העונשין היא כאמור להרחיב ולהגביר את האחריות הפלילית בגין ביצוע עבירות במצב של שכרות שנגרם מדעת. משכך, שכרות כשלעצמה, כאשר היא תוצאה של בחירה ורצון חופשיים, אינה מהווה נסיבה מקלה - ובנסיבות מסוימות אף צריך שתהא נסיבה מחמירה (ראו בע"פ אל טייב נגד מדינת ישראל [16.5.16], פסקה 4 לפסק-דינה של כב' השופטת ברון).

27. מתחם העונש ההולם ייקבע בהתחשב במדיניות ענישה זו ובנסיבות החרירות של האירוע, לפיהם בעת שהנאשם היה בגילופין, הוא נקט באלימות כלפי שני אנשים שאינם מוכרים לו, השתמש במברגה פועלת כדי לפגוע, ללא כל סיבה נראית לעין, בעינו של מי ששימש כסגן מנהל סופר, בו פגע פיסית והותיר בו צלקות נפשיות ברורות. לצד כל אלו, הנאשם הצית ניירות במשרד, כשמסכת המעשים הופסקה אך עם הגעת המשטרה למקום.

28. עינתי בפסקי-הדין ובגזרי-הדין שהוגשו הן על-ידי התביעה, הן על-ידי ההגנה, אך מצאתי אותם כלא רלבנטיים לקביעת מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם. אמנם, לא ניתן היה לאתר בפסיקה מקרה אלימות דומה, שבו נאשם עשה שימוש במברגה כדי לפגוע באדם לא מוכר לו; עם זאת, אפרט מספר פסקי-דין שעניינם ביצוע עבירות אלימות (בנסיבות קלות יותר, ללא שימוש במברגה ומבלי שנלוותה להן הצתה), שהסתיימו בפגיעות קשות על-ידי נאשמים שהיו בגילופין, והורשעו בהוראות חיקוק דומות:

ע"פ 5576/10 פלוני נגד מדינת ישראל [14.4.11]: המערערים הורשעו, לאחר ניהול הוכחות, בעבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות ובתקיפה בנסיבות מחמירות בכך, שיחד עם קטין, ביצעו עבירות אלימות חמורות כלפי שני קטינים ובחור צעיר. המערערים והקטין ישבו בשעה 04:00 לפנות בוקר ליד שולחן בפארק הירקון ושתו שלושה בקבוקי וודקה. המתלוננים חלפו בפארק, היו חילופי מילים ביניהם, והמערערים והקטין החלו להכות את המתלוננים. אחד המערערים הכה בראשו של אחד המתלוננים באמצעות בקבוק וודקה ולאחר מכן המשיכו המערערים והקטין לחבוט בו כשהיה שרוע על הארץ. כתוצאה מהמכות נגרמו לו חבלות קשות בפנים, שבר בשן, שבר ברצפת ארובת העין וחתך בלחי, הוא אושפז למשך 5 ימים ועבר ניתוח. המתלוננים האחרים הוכו באגרופים ובסטריות. לאחר מכן ברחו המערערים מהזירה מבלי שהושיטו עזרה

למתלונן שנפגע קשה. בית המשפט המחוזי השית על כל אחד מהמערערים 4 שנות מאסר בפועל, כשברקע המלצת שירות המבחן להסתפק בעבודות שירות ועניינו של הקטין הסתיים ללא הרשעה. ברוב דעות הוחלט להפחית את עונשם של המערערים ל - 3 שנות מאסר, בעיקר על בסיס עקרון אחידות הענישה.

ע"פ 167/13 **אבו זאייד נגד מדינת ישראל** [14.8.13]: המערערת הורשעו על פי הודאותיהן, במסגרת הסדר, בעבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. מהעובדות עולה, שהמתלוננת נסעה בשעת בוקר מוקדמת במונית שירות. שלוש צעירות שעלו על המונית תקפו את המתלוננת בצוותא בכך שמשכו בשערות ראשה והכו אותה בפניה. לאחר שנהג המונית עצר את הרכב והפריד ביניהן, שבו המערערות ותקפו בצוותא את המתלוננת, בראשה ובפניה, במכות בידיהן ובבעיטות ברגליהן, נשכו אותה בראשה, וגרמו לחבלות חמורות בפניה, עד כדי שבר בארובת העין והמטומות בפנים. המתלוננת אושפזה בבית חולים למשך 5 ימים ונאלצה לעבור ניתוח בפנים.

בית-המשפט המחוזי קבע מתחם ענישה שנע בין 12 ל- 48 חודשי מאסר בפועל, והשית על המערערות עונש מאסר בפועל בן 30 חודשים.

בית המשפט העליון דחה את הערעורים על חומרת העונש, תוך שצוין שמדובר במעשים של אלימות חמורה של נשים צעירות, שחזרו מבילוי בחוף הים במהלכו שתו אלכוהול, ללא רחם וללא סיבה, כלפי אישה כבת 45 שעשתה את דרכה למקום עבודתה.

ת"פ (מחוזי ת"א) **מדינת ישראל נגד קפוסטין** [25.2.02]: הנאשם הורשע, לאחר ניהול הוכחות, בביצוע עבירה של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, יחד עם קטין.

הנאשם וחבריו חגגו במסעדה את יום הולדתו ה- 18, ולאחר ששתו כמות נכבדה של משקאות אלכוהוליים, יצאו לרחוב, שרו בקול וקיללו. המתלונן שאל אותם מדוע הם צועקים, והנאשם חבט בו עד שהוטח אל הארץ, ובעודו שוכב שם, חסר תנועה, הקטין בעט בו בראשו. המתלונן אושפז ונותח כשהוא סובל מפציעות חיצוניות ומפגיעה מוחית קשה, עבר תהליך שיקום ארוך, לאחריו הגיע לתפקוד מינימלי. לנאשם עבר פלילי של תקיפת אדם בגן ציבורי והוא נדון בבית משפט לנוער למאסר בפועל של 3 חודשים.

על הנאשם הושתו 7 שנות מאסר בפועל, כשצוין כי היה מוטל עליו עונש חמור יותר אלמלא הצורך לשמור על פער סביר בענישה בינו לבין הקטין, עליו הושתו 5 שנות מאסר.

29. על רקע הפסיקה שפורטה והאבחנות המתבקשות, כשכאמור עיינתי בפסיקה נוספת, לרבות זו שהגישו ב"כ הצדדים, אני קובעת שהמתחם שהוצע על-ידי התביעה הוא אכן ראוי, אם כי הוא רחב מדי, ועל כן אני קובעת מתחם עונש הולם אשר נע בין 5 ל- 9 שנות מאסר בפועל.

30. בעניינו של הנאשם לא נטען ולא הוצג כל שיקול אשר מצדיק חריגה מהמתחם מטעמי שיקום (או מטעמי הגנה על שלום הציבור). על כן, עונשו ייגזר בתוך המתחם ויש להתחשב בנסיבות אשר אינן קשורות בביצוע העבירות, כמפורט בסעיף 40'א' לחוק העונשין.

31. באשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות יצוין, כי הנאשם כבן 37, ללא עבר פלילי, כשהתרשמתי שבני משפחתו מנהלים אורח חיים נורמטיבי. עד למעצרו הנאשם עבד באופן מסודר, וככל הנראה המדובר בהתנהגות חריגה שאינה אופיינית לו.

הנאשם הודה בביצוע המעשים החמורים, ומהדברים שמסר לפסיכיאטרים השונים ולבית-המשפט נראה, כי הוא מתמודד עם רגשות אשם וחש חרטה עמוקה על כך שפגע באנשים ללא כל סיבה נראית לעין.

עם זאת, החלטתי להעמיד את עונשו מעל לרף התחתון, שכן על רקע נתוני הנאשם העולים בחוות-הדעת השונות הוא מצוי, להערכתי, בסיכון לביצוע עבירות, גם על רקע קיומה של בעיית שימוש באלכוהול.

32. לאחר ששקלתי את מכלול השיקולים, כשהתחשבתי, בין השאר, בנסיבות המעשים והעושה, תוך שמירת יחס הולם בין חומרת מכלול המעשים ומידת אשמו של הנאשם לבין תקופת המאסר שעל הנאשם לשאת, אני גוזרת את דינו של הנאשם כדלקמן:

6 שנות מאסר בפועל, אשר יימנו מיום מעצרו: 26.6.16.

12 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור בתוך 3 שנים מיום השחרור ממאסר עבירות אלימות מסוג פשע ו/או עבירת הצתה לפי סעיף 448 לחוק העונשין; 6 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו עבירות אלימות מסוג עוון, לרבות איומים.

מורה על תשלום פיצוי בסך 40,000 ₪ לת' ו - 7500 ₪ לא', וזאת עד ליום 1.5.18. ב"כ הפרקליטות תעדיכן את נפגעי העבירות אודות הפיצוי שנפסק, ותעביר את פרטיהם לאלתר למזכירות.

הודעה זכות ערעור לבית-המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"ז חשוון תשע"ח, 16 נובמבר 2017, במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.